

РИНОК ЗЕМЛІ: українські реалії та перспективи

Бібліографічний покажчик

Департамент культури, національностей, релігій
та охорони об'єктів культурної спадщини
Одеської обласної державної адміністрації

Одеська обласна універсальна наукова бібліотека
ім. М. Грушевського

Відділ літератури з питань економіки
та сільського господарства

Ринок землі: українські реалії та перспективи

Бібліографічний покажчик

Одеса – 2022

РИНОК ЗЕМЛІ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

[Текст] : бібліогр. покажч. / Департамент культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одес. облдержадмін., Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського, Від. літ. з питань економіки та сіл. госп-ва : [підгот. М. В. Чайковська ; комп'ют. набір М. В. Чайковська ; ред. О. М. Ласкевич ; верстка, худож. оформ., обкладинка О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. А. Булгакова]. – Одеса, 2022. – 24 с. – Вебліогр.: 21 назва ; 15×21. – 10 прим.: б. ц.

Матеріал, викладений в покажчику, знайомить з сучасним розвитком земельних відносин в Україні, земельною реформою, Законом про ринок землі, грошовою оцінкою земель, досвідом управління земельними ресурсами за кордоном, європейським досвідом ринку землі.

Матеріал – 85 одиниць українською мовою з фондів ООУНБ ім. М. Грушевського охоплює період 2015-2020 рр. і розташований по розділах, у межах розділів – в алфавітному порядку.

Довідковий апарат складається з Покажчика імен та заголовків книг і статей, Покажчика періодичних видань, що використані, та Вебліографії.

Покажчик призначений для працівників сільського господарства, фермерів, власників паїв, науковців, представників громадських організацій, а також широкому колу читачів.

ВСТУП

Земельні ресурси України – найбільше природне багатство українського народу. За площею орних земель Україна посідає перше місце в Європі, володіючи 32,5 млн гектарів високопродуктивних земель та 8,8 % світових запасів чорноземів. Завдяки цьому Україна є одним із глобальних лідерів у виробництві продовольства, а український експорт сільськогосподарської продукції нині здійснюється у понад 100 країн.

Існування в Україні формально тимчасового мораторію на продаж сільськогосподарських земель триває уже понад 20 років. 22 серпня 2018 р. набрало чинності рішення Європейського суду з прав людини, відповідно до якого мораторій на продаж земель визнано таким, що порушує права людини.

Ринок земель має стати інструментом, що здатний розкрити аграрний потенціал країни, стимулювати інвестиції у сільську економіку та сприяти зростанню рівня життя у сільській місцевості.

Запровадження регульованого ринку, на якому основними набувачами прав власності на земельні ділянки зможуть стати кваліфіковані покупці – власне фермерські господарства та сільськогосподарські підприємства, що самостійно займаються аграрним виробництвом. Встановити заборону на придбання земельних ділянок сільськогосподарського призначення іноземцями, особами без громадянства. Вказана заборона повинна існувати до часу вступу країни в ЄС.

Відповідальність за земельну реформу несе політичне керівництво країни. Усі політичні рішення мають бути зважені і базуватися на глибокому науковому розумінні їх соціально-економічних наслідків. Лише такий підхід дасть можливість розвинути ринкові земельні відносини, що стануть запорукою стабільного зростання економіки України та покращення добробуту селян.

I. Земельне законодавство

1. **Україна. Кодекси. Земельний кодекс України** [Текст] : [прийнято 25 жовт. 2001 р. № 2768-III] // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.
2. **Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії рейдерству** [Текст] : Закон України № 340-IX від 05.12.2019 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2020. – № 12. – Ст. 66.
3. **Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарчого призначення** [Текст] : Закон України від 31.03.2020 р. № 552-IX // Відомості Верховної Ради України. – 2020. – № 20. – Ст. 142. ; Голос України. – 2020. – 30 квіт. – С. 6.

II. Продаж земель і національна безпека

4. **Баланюк І. Ф.** Земельні реформи в Україні : історія проведення [Текст] : [розглянуто історію формування та розвитку земельних відносин на території України. Розроблено пропозиції щодо запровадження заходів регулювання зем. відносин у сучас. ринкових умовах, запропоновано основні напрями щодо завершення сучас. зем. реформи] / І. Ф. Баланюк, Т. Л. Іванюк. // Економіка АПК. – 2020. – № 1. – С. 111-120.
5. **Гершкович М.** Шлях до знищення селянства [Текст] : [своїми думками про «обіг землі» ділиться Олег Єфремович Савельєв, депутат першого скликання Верховної Ради України, депутат усіх місц. рівнів. На його думку законодавч. актами про ринок землі та податкові зобов'язання власників зем. ділянок задається величез. удару передусім рядовому селянству – власникам паїв, надто пенсіонерам, їхнім молодим нащадкам, та представникам малого фермерства] / М. Гершкович // Сіл. вісті. – 2020. – 4 серп. (№ 58). – С. 1-2.
6. **Гладій М. В.** Земельна реформа: сучасні проблеми і шляхи вирішення [Текст] : [мета статті – обґрунтувати необхідність комплекс. законодавч., організац. і фінанс. забезпечення ринкового обігу земель с.-г. призначення, як важливого чинника конкурент. розвитку аграр. сектору України] / М. В. Гладій, Ю. Я. Лузан // Економіка АПК. – 2020. – № 2. – С. 6-19.

7. **Дехтяренко В.** Куди крокувати земельній реформі в Україні? [Текст] : [презентація аналіт. довідки ООН щодо подальших кроків зем. реформи в Україні. Учасники обговорення обмінялися важливими думками, висловили пропозиції, рекомендації] / В. Дехтяренко // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 7. – С. 2-8.
8. **Дехтяренко В.** На кону наша земля – чверть планетного чорнозему [Текст] : [ринок землі, загрози для України при недостатньою підготовкою відкриття зем. ринку. Чим саме це загрожує українцям, розповів у статті голова Громадської спілки «Аграрний союз України» Геннадій Новіков] / В. Дехтяренко // Землевпоряд. вісн. – 2019. – № 10. – С. 22-25.
9. **Дехтяренко В.** Не ринком єдиним ... [Текст] : [територ. громади мають бути актив. учасниками впровадження обігу с.-г. земель. Про це – розмова з дир. Аналітичного центру Асоціації міст України Ярославом Рабшуком] / В. Дехтяренко // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 3. – С. 14-17.
10. **Дехтяренко В.** «Ринок землі має бути відкритий на перших етапах земельної реформи» [Текст] : [інтерв'ю з головою Спілки «Центр розвитку земельних правовідносин в Україні» Леонідом Корейба] / В. Дехтяренко // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 8. – С. 20-23.
11. **Дехтяренко В.** Чия правда візьме гору ? [Текст] : [прес-конф. по продажу землі с.-г. призначення] / В. Дехтяренко // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 2. – С. 7-11.
12. **Ільченко В.** «Земельна пандора» для України [Текст] : [екон. експерт В'ячеслав Ільченко проаналізував Закон про ринок землі № 552-IX від 31 берез. 2020 р.] / В. Ільченко // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 4. – С. 2-5.
13. **Існуючі загрози для України та необхідні запобіжники** [Текст] : [серед великого інформ. потоку, що супроводжує дискусії про відкриття в Україні продажу с.-г. земель увагу привертає доповідь «Ринок землі: існуючі загрози для України та необхідні запобіжники», підготовлену Ін-том Глобальних Досліджень Оптимальних Шляхів Розвитку. Подаємо скорочений варіант доповіді] // Землевпоряд. вісн. – 2019. – № 10. – С. 2-9 ; № 11. – С. 12-21.

14. **Квітка Г.** Земельні пристрасті в період пандемії [Текст] : [незважаючи на протести, депутати проголосували за запровадження купівлі-продажу с.-г. земель. У ст. розглянуто принципові позиції деяких депутатів проти прийняття закону про ринок землі] / Г. Квітка // Агробізнес Україна. – 2020. – № 2. – С. 34-36.
15. **Квітка Г.** Земля на низькому старті [Текст] : [питання бути чи не бути купівлі-продажу с.-г. земель «переїхало» у новий рік, але залишається пріоритетним. Своє бачення і різні інтереси щодо запровадження купівлі-продажу земель доповідають аграрії, власники паїв, науковці, представники галузевих асоціацій та громадських організацій] / Г. Квітка // Агробізнес Україна. – 2020. – № 1. – С. 38-43.
16. **Квітка Г.** Землю поділили у масках і вночі [Текст] : [які правила запровадили нар. депутати, проголосувавши пізньої пори за куплю-продаж гектарів с.-г. призначення] / Г. Квітка // Пропозиція. – 2020. – № 4. – С. 18-21.
17. **Квітка Г.** Чи піде ринковий обіг на користь нашому агровиробництву [Текст] : [міністр розвитку економіки, торгівлі та сіл. госп-ва спрогнозував, як зміниться структура посівних площ у разі запровадження купівлі-продажу гектарів] / Г. Квітка // Пропозиція. – 2020. – № 1. – С. 171-172.
18. **Коробська А. О.** Проблеми становлення ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення в Україні [Текст] : [мета ст. – проаналізувати проблеми становлення ринку земель на сучас. етапі та визначити основні передумови його формування та розвитку в Україні] / А. О. Коробська // Економіка АПК. – 2019. – № 4. – С. 106-115.
19. **Кулинич П.** Земельний мораторій у світлі Рішення ЄСПЛ: що змінюється в здійсненні та захисті прав селян на землю? [Текст] : [у статті дається оцінка мораторію земель с.-г. призначення в Україні, що триває вже понад 16 років, який порушує Європейську Конвенцію про захист прав людини і основополож. свобод та Конституцію України, тобто є незаконним. А факт його незаконності доведений ЄСПЛ] / П. Кулинич // Юрид. вісн. України. – 2018. – № 35-36, (31 серп. - 13 верес.). – С. 10-11.
20. **Кулинич П.** Суспільні інтереси та перспективи розвитку ринку с.-г. земель в Україні: хто вийде переможцем ? [Текст] : [зем. ринок у контексті основних суспільних інтересів] / П. Кулинич // Землевпоряд. вісн. – 2019. – № 12. – С. 18-21.

21. **Люпин Н.** Земельний мораторій : «лед тронулся» [Текст] : [Президент України В. О. Зеленський задекларував відкриття ринку земель с.-г. призначення першочерговим завданням нової влади. Після майже 20-річ. мораторію виноситься питання дозволу купівлі-продажу земель. Чи є застереження стосовно такого миттєвого введення ринку земель с.-г. призначення? Своїми думками поділився академік НААН Микола Безуглий] / Н. Люпин // Пропозиція. – 2019. – № 1. – С. 176-179.
22. **Мартин А.** Землеустрій в Україні: сьогодення та майбутнє [Текст] : [проаналізовано основні результати проведення землеустрою в Україні за 25 років зем. реформи. Обґрунтовано напрями трансформації змісту та форм землеустрою у середньостроковій перспективі з урахуванням досвіду розвинених країн] / А. Мартин // Землевпоряд. вісн. – 2016. – № 8. – С. 10-13.
23. **Мастій В.** «Земля мусить залишитися сільській громаді» [Текст] : [думка агровиробника] / В. Мастій // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 3. – С. 18-20.
24. **Молдаван Л.** «Куплю-продаж сільгоспземель відкривати, але з обмеженнями ...» [Текст] : [думка д-ра економіки, проф., заслуж. економіста України, гол. наук. співробітника Ін-ту економіки та прогнозування НАН України, його від. форм та методів господарювання в агропродовол. комплексі Любові Молдаван] / Л. Молдаван // Землевпоряд. вісн. – 2017. – № 9. – С. 2-7.
25. **Новаковський Л. Я.** Юридично-процесуальне забезпечення реалізації права власності на землю в Україні [Текст] : [у ст. розглядаються іст. аспекти формування приват. власності в сучас. умовах, проблеми законодав. урегулювання заборони передачі у власність с.-г. земель інозем. фіз. і юрид. особам, проведення всеукр. референдуму щодо продажу земель с.-г. призначення] / Л. Я. Новаковський // Вісн. аграр. науки. – 2020. – № 1. – С. 5-12.
26. **Новаковський Л. Я.** Запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення: потрібні відповідальні та зважені рішення [Текст] : [розглянуто аспекти зем. реформи, пов'язані з регулюванням порядку набуття та відчуження прав на зем. ділянки с.-г. призначення] / Л. Я. Новаковський, А. Г. Мартин // Вісн. аграр. науки. – 2019. – № 9. – С. 5-11.

27. **Паляничко Н. І.** Удосконалення еколого-економічного механізму впровадження ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні [Текст] : [мета ст. – систематизувати напрями вдосконалення екол.-екон. механізму впровадження ринку земель с.-г. призначення] / Н. І. Паляничко // Вісн. аграр. науки. – 2017. – № 3. – С. 73-78.
28. **Пономарьов С.** Проведення земельної реформи : чи готова законодавча база? [Текст] : [оцінку готовності нац. законодав. бази зем. реформи в Україні дає адвокат, дир. юрид. компанії Open Knowledge Віктор Кобилянський] / С. Пономарьов // Пропозиція. – 2019. – № 2. – С. 211-212.
29. **Пономарьов С.** Скасування мораторію – це лише частина реформи [Текст] : [зем. реформа матиме кардинал. вплив не лише на аграр. сектор, а й на економіку та політ. життя цілої країни. На питання, які особливості ниніш. першого етапу реформи зем. відносин дав відповідь експерт у галузі зем. права, директор Центру зем. права OPEN KNOWLEDGE Віктор Кобилянський] / С. Пономарьов // Пропозиція. – 2020. – № 6. – С. 18-20.
30. **Репін К.** Продаж сільгоспземель зробить українців багатшими? [Текст] : [ринок землі : «за» і «проти», «Українська модель» ринку сільгоспземлі?] / К. Репін // Землевпоряд. вісн. – 2016. – № 9. – С. 8-11.
31. **Репін К.** Ринок земель : соціально-економічний аспект [Текст] : [дискусія про ринок землі с.-г. призначення, різні погляди: «за» та «проти»] / К. Репін // Землевпоряд. вісн. – 2017. – № 2. – С. 22-25.
32. **Саблук П. Т.** Невідкладні заходи для врахування при запровадженні ринкових земельних відносин [Текст] : [мета ст. – розкрити напрями і зміст роботи щодо невідклад. запровадження ринкового обігу земель с.-г. призначення в практику господарювання, розглянувши можливості формування необхід. умов для ефектив. та прозорого ринк. обігу земель. Обґрунтовано доцільність визначення передумов запровадження ринк. обігу земель та суб'єктів зем. відносин в Україні] / П. Т. Саблук // Економіка АПК. – 2020. – № 2. – С. 126-134.
33. **Саблук П. Т.** Ринок землі на часі [Текст] : [мета ст. – визначити вузлові точки, що перешкоджають повноц. освоєнню ринку землі в Україні] / П. Т. Саблук. // Вісн. аграр. науки. – 2019. – № 4. – С. 82-86.
34. **Савченко О.** Земля – це ресурс, який робить країну багатою [Текст] : [що прогнозує Україні Світовий банк] / О. Савченко // Землевпоряд. вісн. – 2018. – № 11. – С. 8-12.

35. **Третяк А.** Земельна реформа в Україні : оцінка результатів у контексті якості життя і безпеки населення [Текст] : [підбито соц.-екон. та екол. підсумки зем. реформи в Україні] / А. Третяк, В. Третяк, Н. Третяк // Землевпоряд. вісн. – 2018. – № 11. – С. 28-33.
36. **Третяк А. М.** Інституціональні проблеми розвитку ринково-орієнтованих зем. відносин у сіл. госп-ві [Текст] : [мета ст. – дослідити за період 2000-2018 рр. еволюцію невірш. інституц. (законодав.-нормат. та управл.) проблем ринково-орієнт. зем. відносин у сіл. госп-ві] / А. М. Третяк, А. С. Поліщук // Економіка АПК. – 2019. – № 9. – С. 98-108.
37. **Шабліко І.** Міфи й реальність про мораторій на купівлю-продаж земель сільгосппризначення (погляд керівника сільгоспідприємства) [Текст] / І. Шабліко // Пропозиція. – 2020. – № 1. – С. 173-175.
38. **Шарий Г.** Ринок землі в Україні : аграрний аспект [Текст] : [мета ст. – розкрити необхідність інституц., соц.-виваж. підходів при перерозподілі і використанні зем. ресурсів і включенні с.-г. земель в екон. обіг] / Г. Шарий, П. Корба, І. Юрко // Землевпоряд. вісн. – 2018. – № 9. – С. 13-15.
39. **Шарий Г.** Традиції, досвід та сучасний розвиток земельних відносин в Україні [Текст] : [принцип запозичення і копіювання інозем. моделей зем. відносин не завжди прийнятний, тому в Україні формується власна вітчизняна модель інституц. середовища, враховуючи геополіт. обставини та новітні технології щодо розвитку сіл. госп-ва і зем. відносин у країнах світу] / Г. Шарий // Землевпоряд. вісн. – 2018. – № 12. – С. 20-25.
40. **Юрченко І. В.** Концепція ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення [Текст] : [мета ст. – сформувати на основі міжнар. досвіду концепцію ринкового обігу земель с.-г. призначення, з визначенням його основ. інструментів регулювання та інституц. забезпечення] / І. В. Юрченко // Економіка АПК. – 2020. – № 2. – С. 115-125.
41. **Яблоновський Д.** Як українці сприймають відкриття ринку сільгоспземель? [Текст] : [які думки підтримують українці, чого побоюються, які варіанти відкриття ринку землі найбільше підтримують] / Д. Яблоновський // Землевпоряд. вісник. – 2017. – № 11. – С. 20-21.

42. **Як не стати жертвою рейдерів після відкриття ринку землі** [Текст] : [з 1 лип. 2021 р. в Україні почне працювати ринок землі. Дозвіл на купівлю-продаж земель с.-г. призначення не тільки надасть її власникам нових можливостей, а й принесе додаткові ризики. В ст. розглянуто основні ризики для селянства при ринку землі] / за матеріалами М-ва юстиції України // Дім, сад, город. – 2020. – № 8. – С. 2.
43. **Яка вона, українська модель ринку сільгоспземель?** [Текст] : парламентські слухання : [доводи противників мораторію, доводи прибічників мораторію] // Землевпоряд. вісн. – 2017. – № 1. – С. 2-7.

III. **Грошова оцінка земель**

44. **Галаур С.** «Хрін редьки не солодший», або Чи готові українські фермери купувати землю за ринковими цінами [Текст] : [ринок сільгоспземель : що думають фермери?] / С. Галаур // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 7. – С. 20-23.
45. **Експертна грошова оцінка земель:** міжнародний досвід, недоліки та шляхи вдосконалення в Україні [Текст] : [мета ст. – обґрунтувати теорет. методолог. положення та розробити практ. рекомендації вдосконалення експерт. грошової оцінки зем. ділянок в Україні] / Г. Шарий [та ін.] // Землевпоряд. вісн. – 2019. – № 1. – С. 14-19.
46. **Кірічек Ю.** Як зароджувалася і розвивалася оцінка земель [Текст] : [у ст. розглянуто наступні питання: оцінка як інструмент платного використання земель, як розвивалася теорія оцінки майна, землеоціночна діяльність в Україні: від Київської Русі до незалежності держави] / Ю. Кірічек // Землевпоряд. вісн. – 2016. – № 10. – С. 29-33.
47. **Колядинська, Т.** Почім продаватимуть сотку? [Текст] : [свою думку про ціну на землю в Україні виказав профес. землевпорядник Сергій Краснов] / Т. Колядинська // Землевпоряд. вісн. – 2019. – № 9. – С. 18-21.
48. **Колядинська Т.** Який старт може дати нормативна грошова оцінка ріллі на ринку землі [Текст] : [скільки коштуватиме гектар укр. чорноземів після зняття мораторію на продаж землі ? Своїми думками ділиться Петро Волох, кандидат с.-г. наук, проф. каф. заг. землеробства та ґрунтознавства Дніпров. держ. аграр.-екон. ун-ту] / Т. Колядинська // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 1. – С. 12-15.

49. **Мартин А.** Землеустрій та оцінка земель в Україні: на часі системна дерегуляція [Текст] : [мета ст. є обґрунтування напрямів законодав. врегулювання уніфікації та спрощення процедури складання документів із землеустрою та оцінки земель, прискорення виконання робіт із землеустрою та землеоціночних робіт та ін.] / А. Мартин, С. Кубах // Землевпоряд. вісник. – 2018. – № 10. – С. 24-29.
50. **Миколайчук, Л.** Прогнозування цін купівлі-продажу українських сільгоспземель є намаганням вирішити завдання, що під силу тільки діючому ринку [Текст] : [інтерв'ю з зав. каф. зем. кадастру Нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України, д-ром екон. наук Віктором Мефодійовичем Зайцем] / Л. Миколайчук // Землевпоряд. вісн. – 2018. – № 10. – С. 12-15.
51. **Новий етап у проведенні нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення в Україні** [Текст] : [проведено загальнонац. нормативну грошову оцінку земель с.-г. призначення, а також нес.-г. угідь на землях с.-г. призначення станом на 1 січ. 2018 р.] / О Колоділін [та ін.] // Землевпоряд. вісн. – 2019. – № 3. – С. 16-23.
52. **Нормативна грошова оцінка земель** : на шляху до уніфікації та оновлення методики [Текст] : [у ст. обґрунтовані напрями оновлення метод. засад норматив. грошової оцінки зем. ділянок в Україні. Запропоновано нову уніфіковану методику норматив. грошової оцінки зем. ділянок усіх категорій та форм власності в межах території громад незалежно від їх розташування за принципом організ. єдності процесу оцінки] / А. Мартин [та ін.] // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 8. – С. 24-31.
53. **2671-06 65.9(4УКР)32 О 93**
Оцінка земель [Текст] : навч. посіб. [у навч. посіб. викладено теорет. основи оцінки земель, заг. положення і завдання екон. оцінки земель, внутрігоспод., грош., експерт. оцінка земель та ін.] / М. Г. Ступень, Р. Й. Гулько, І. Р. Залуцький, О. Я. Микула [та ін.] ; [за заг. ред. С. Г. Ступеня]. – 2-ге вид., стер. – Львів : Новий світ-2000, 2066. – 308 с.
54. **Прутенко О.** Українські розміри плати за користування землею державної та комунальної власності для ведення товарного сільгоспвиробництва поки що не європейські! [Текст] : [яка реальна на сьогодні ціна гектара орендованої землі для вирощування сільгоспкультур у різних регіонах України, наскільки ці суми відповідають європейським розмірам плати за оренду земель ви знайдете у даній публ.] / О. Прутенко // Землевпоряд. вісн. – 2017. – № 9. – С. 17-25.

55. **Солов'яненко Н.** Нормативна грошова оцінка земель сільськогосподарського землекористування на новій інформаційній основі [Текст] : [у ст. розглянуто новий підхід до визначення показників нормативної грошової оцінки земель, виходячи з вимог сучасної ринкової економіки] / Н. Солов'яненко // Землевпоряд. вісн. – 2016. – № 11. – С. 27-31.
56. **Солов'яненко Н.** Особливості оцінки земель у складі земельного кадастру зарубіжних країн [Текст] : [вивчення світ. досвіду оцінки земель у складі зем. кадастру показує, що практично в усіх розвинених країнах світу вона є завданням держ. масштабу. Зарубіж. досвід оцінки земель, вивчення системи їх класифікацій доповнює наук.-метод. знання, без яких орг. раціонал., високоефектив. використання с.-г. угідь в Україні на екол. основі не можлива. Необхідно вдосконалювати вітчизн. зем. кадастр з урахуванням тих факторів, які матимуть позитив. вплив на розвиток зем. відносин у країні з урахуванням сучасних вимог ринкової економіки] / Н. Солов'яненко // Землевпоряд. вісн. – 2017. – № 8. – С. 28-33.
57. **Юрченко Е.** Нова методика нормативної грошової оцінки земельних ділянок : причини та наслідки {Текст} : [Держгеокадастр розробив та оприлюднив для громад. обговорення проект нової Методики норматив. грошової оцінки земель. Ця новина викликала велику зацікавленість та стурбованість серед громадян, зокрема, у с.-г. землекористувачів. В статті розглянуто основні положення нової методики] / Е. Юрченко // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 5. – С. 22-25.

IV. Земельні ресурси: як ефективніше управлять ними?

58. **572-15 65.9(4УКР)32 А 65**
Андрєєва Н. М. Механізми впровадження екологічно чистого виробництва в контексті екологізації агропромислового сектору економіки України [Текст] : [на основі аналізу проблем. питань систем. політики екологізації аграр. сектору у дослідженні запропоновано механізм та визначені найбільш важливі організ.-екон. та інституц. важелі для впровадження концепції екол. чистого вир-ва в агропромисл. секторі] / Н. М. Андрєєва, Л. Є. Купінець ; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. – Одеса : Фенікс, 2015. – 32 с.
59. **Борис Н.** Як деградують чорноземи та рекомендації щодо відновлення їхньої родючості [Текст] / Н. Борис // Пропозиція. – 2020. – № 5. – С. 28-31.

60. **Вершиніна С.** Заможний господар на селі – шлях до заможної держави [Текст] : [запровадження цивіліз. ринку земель с.-г. призначення на сьогодні залишається однією з найгостр. і дискус. проблем. Селяни, особливо фермери та сільськогосподарські виробники, зважають усі плюси та мінуси ринку земель. В ст. поділився своїм баченням вирішення проблеми і голова комітету зем. відносин Асоціації фермерів та землевласників Роман Леонов] / С. Вершиніна // Землевпоряд. вісн. = 2019. – № 12. – С. 22 -25.
61. **Взяв землю у власність – господарюй:** поради, запитання і відповіді [Текст] : [у брошурі відомі учені-аграрії висвітлюють актуал. питання реформи, зокрема приватизації землі, її оренду, майн. відносини, форми господарювання, податк. систему. Розрахована на селян, що взяли землю у власність] / авт.-упоряд.: О. В. Крисальний, М. Й. Малік, А. А. Фесина ; за ред.. П. Т. Саблука. – Київ : Т-во «Знання України», 2001. – 56 с.
62. **Ґрунтові ресурси держави** вичерпуються, ефективного управління ними немає! [Текст] : [у ст. розглянуто питання ниніш. стану використання зем. ресурсів, зокрема, ґрунтів. Усіх укр. громадян та ґрунтознавців, хвилює зневага до ґрунту. У погоні за грошима лжеземлероби не замислюються над тим, в якому стані цей незам. ресурс життя – ґрунт залишать нащадкам] / В. Андрієнко, М. Козак, О. Недашевська, С. Осипчук // Землевпоряд. вісн. – 2019. – № 2. – С. 36-39.
63. **Дацюк Г.** ГІС –ефективний інструмент для управління земельними ресурсами [Текст] : [сьогодні зрозуміло, що землевпорядкування і ГІС (геоінформ. система) – поняття невіддільні одне від одного. На цьому наголошувалося на практичній ГІС конференції, де обговорювалися ключові питання, від вирішення яких залежить майбутнє землеустрою України. У ст. публікується кілька виступів учасників ГІС конференції] / Г. Дацюк // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 1. – С. 20-23.
64. **Дехтяренко В.** На землі треба господарювати, а не експлуатувати її [Текст] : [своїм досвідом захисту і збереження землі поділився заслуж. працівник сіл. госп-ва проф. Микола Опара] / В. Дехтяренко // Землевпоряд. вісн. – 2018. – № 12. – С. 26-30.

65. **Дубенкова М.** Обмін (міна) землями сільськогосподарського призначення: практичне застосування [Текст] : [перед власниками земель с.-г. призначення часто постає питання оптимізації та більш ефектив. використання зем. ділянок. Хорошою альтернативою цьому є укладання між власниками таких земель договорів (міни), де об'єктом відчуження виступає речове право на землю, а саме – право приват. власності. В ст. розглянути питання: які зем. ділянки підлягають обміну, обмін підмораторними землями, порядок укладання договору міни, оподаткування податком на доходи фіз. осіб] / М. Дубенкова // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 5. – С. 30-32.
66. **Данкевич В.** Чи допускати іноземців на український ринок сільгоспземель? [Текст] : [зарубіж. інвестиції в аграр. сектор. Погано це чи добре? В ст. розглянуто питання доступу іноземців до ринку землі в Україні, обмеження для інозем. інвесторів як шанс для наших фермерів, про обмеження щодо купівлі-продажу земель у різних країнах] / В. Данкевич // Землевпоряд. вісн. – 2019. – № 8. – С. 6-8.
67. **Землею треба управляти, землю треба рахувати!** [Текст] : [матеріали практ. зем. конференції в Києві, яка збрала голів та уповноваж. представників об'єдн. територ. громад з усієї України. Цей захід став поміт. подією з обміну досвідом з питань обліку, упр., розпорядження зем. ресурсами. У конф. взяли участь представники провідних наук.-дослід. установ, наук.-виробн. підприємств, проект. орг., а також яп. орг., чия робота представлена у 20 країнах світу] // Землевпоряд. вісн. – 2019. – № 7. – С. 30-40.
68. **Колядинська Т.** Земельні ресурси: як ефективніше управлять ними? [Текст] : [про це йшлося на Міжнар. конф. «Ефективне правління зем. ресурсами як передумова розвитку України», яка відбулася у Львові за участі представників Світового банку, М-ва юстиції, М-ва аграр. політики та продовольства, Держ. служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. Кілька фрагментів з конф. подається у ст.] / Т. Колядинська // Землевпоряд. вісн. – 2019. – № 5. – С. 2-5.
69. **1236-17 631.11 К 92**
Купінець Л Є. Стан земель сільськогосподарського призначення та системні заходи їх відтворення в Одеському регіоні [Текст] [наук. доповідь] : [в наук. доповіді представлено систем. наук. погляд на проблему відтворення та використання еколог. чистих с.-г. земель. Розглянута роль еколог. чистих земель, як складової збаланс. аграр. природокористування, якісні характеристики яких є основою збереження агроєкосистем, підвищення врожайності, запобігання деградації та відновлення агроландшафтів] / Л. Є. Купінець, О. В. Жавнерчик, Г. О. Тютюнник ; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. – Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 2017. – 68 с.

70. **Леонов Р.** Заможний господар на селі – шлях до заможної держави [Текст] : [ринок сільськогоспземель: харківщина] / Р. Леонов // Землевпоряд. вісн. – 2019. – № 12. – С. 22-25.
71. **Лупенко Ю.** Сімейні фермерські господарства – основа сталості сільського розвитку [Текст] : [в Україні склалися сприятл. можливості для розвитку сімейн. фермерства, а відтак, для використання його можливостей для забезпечення сталого розвитку сіл. територій. Зокрема, в екон. сфері це: додатк. спосіб реалізації підприємн. ініціативи, екол. підприємництва, формування додатк. джерел доходу сіл. населення, вир-во продукції з високою доданою вартістю] / Ю. Лупенко // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 2. – С. 2-6.
72. **Ходаківська О.** Органічне виробництво: світові тенденції та українські реалії [Текст] : [у країнах ЄС та у світі в цілому стрімко розвивається орган. вир-во, спрямоване на поліпшення здоров'я населення шляхом вир-ва високоякіс. продовольства, сировини та ін. продуктів, збереження родючості ґрунтів та навколиш. природ. середовища. Однак, в силу різних обставин, Україна не сповна реалізувала наяв. природ., екон. та ресурс. потенціал розвитку орган. сектору] / О. Ходаківська // Землевпоряд. вісн. – 2017. – № 8. – С. 22-27.
73. **Шишкин В.** «ЗЕМЛЯ як «національне багатство» і «об'єкт власності українського народу» [Текст] : [в ст. розглянуто питання: загал.-конституц. аспект розуміння землі як нац. багатства, право власності на землю у конституц. аспекті] / В. Шишкин // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 3. – С. 9-13.
74. **Щербяк Ю. В.** Перехід права власності громадян на земельні ділянки чи обіг земельних ділянок сільськогосподарського забезпечення: проблеми законодавчого регулювання [Текст] : [у ст. показано, що використання поняття «ринок земель», «обіг земель» не є прийнятним для застосування щодо відносин зміни власника зем. ділянки. Зем. ділянки не зможуть виконувати життєво важливі функції, якщо перебуватимуть в обігу. Тому перехід прав на зем. ділянки має відбуватися під контролем держави, яка виступає гарантом охорони землі як особливої цінності укр. народу] / Ю. В. Щербяк // Держава і право: зб. наук. праць / Ін-т держави і права НАН України. – Сер. : Юридичні і політичні науки. Вип. 85. – Київ : Юрид. Думка, 2019. – С. 167-176.

75. **Юрченко Е.** Консолідація земель – наступний крок земельної реформи [Текст] : [с.-г. товаровиробники, які становлять основну частину с.-г. землекористувачів, давно зацікавлені у проведенні консолідації с.-г. земель. Тому питання прийняття змін та доповнень до чинного законодавства щодо консолідації с.-г. земель значно спростить діяльність аграріїв з формування масивів земель. А проблема щодо подрібнення зем. масивів та череззсумжжя поступово буде вирішена в Україні] /Е. Юрченко // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 6. – С. 12-14.

V. Рішення проблем ринку землі: зарубіжний досвід

76. **Апостол М.** «Вільний ринок» землі в ЄС, про який часто замовчують [Текст] : [в ст. розглянуто питання купівлі землі в країнах ЄС: Польщі, Франції, Німеччині, Данії, Румунії, Словаччині, Болгарії, Угорщині] / М. Апостол // Землевпоряд. вісн. – 2018. – № 8. – С. 24-25.

77. **Данкевич В.** Доступ іноземців до ринку землі: уроки балтійських країн [Текст] : [в ст. розглянуто європ. досвід розвитку зем. відносин балт. країн (Латвії, Литви, Естонії)] / В. Данкевич // Землевпоряд. вісн. – 2019. – № 9. – С. 22-25.

78. **Квітка Г.** Ринок сільгоспземель у США [Текст] : [досвід Сполучених Штатів щодо розвитку зем. та аграр. відносин насич. корисними і важливими фактами та аргументами для розробки сценаріїв аграр. політики та моделі завершення зем. реформи. Укр. реформаторам варто звертатися до досвіду розвитку зем. відносин у США задля того, щоб не наробити певних помилок у реформуванні зем. відносин в Україні] / Г. Квітка // Землевпоряд. вісн. – 2017. – № 10. – С. 18-21.

79. **Кірічек Ю.** На чому базується податкова оцінка земель [Текст] : [міжнар. досвід] / Ю. Кірічек //Землевпоряд. вісн. – 2016. – № 12. – С. 21-26.

80. **Колядинська Т.** Досвід проведення консолідації земель у Німеччині [Текст] / Т. Колядинська // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 2. – С. 2-9.

81. **Момент виникнення права власності: цікаві факти з міжнародної практики [Текст] : [експерти Офісу протидії рейдерству провели моніторинг міжнар. практики у сфері держ. реєстрації. В ст. розглянуто особливості набуття права власності у деяких європ. країнах: в Італії, Іспанії, Німеччині та Франції] // Землевпоряд. вісн. – 2020. – № 6. – С. 15.**

- 82. Редіх Е.** Скільки коштує земля в пострадянських країнах [Текст] : [інформація про те, як працює ринок і скільки коштує гектар землі с.-г. призначення в пострад. країнах: Грузії, Вірменії, Киргизстані, Молдові, Росії] / Е. Редіх // Землевпоряд. вісн. – 2019. – № 8. – С. 30-31.
- 83. Солов'яненко Н.** Особливості оцінки земель у складі земельного кадастру зарубіжних країн [Текст] : [оцінка земель в зарубіж. країнах спрямована на одержання достовір. інформації про якість і дохідність земель, критеріїв, на основі яких забезпечується пошук шляхів її ефектив. використання та охорони] / Н. Солов'яненко // Землевпоряд. вісн. – 2017. – № 8. – С. 28-33.
- 84. Ходаківська О. В.** Ринковий обіг земель сільськогосподарського призначення в Ізраїлі [Текст] : [мета ст. – розкрити особливості функціонування моделі ринк. обігу прав власності і користування на зем. ділянки с.-г. призначення в Ізраїлі та визначити, які регуляторні інструменти можуть бути використано у вітчизн. практику] / О. В. Ходаківська, І. В. Юрченко // Економіка АПК. – 2019. – № 2. – С. 84-92.
- 85. Юрченко І. В.** Концепція ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення [Текст] : [сформовано концепцію ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення на основі дослідження країн світу (Ізраїль, Німеччина, Польща, Румунія США, Угорщина, Чехія, Франція, Японія). Запропоновано концепцію щодо побудови та функціонування моделі ринк. обігу земель с.-г. призначення в Україні] / І. В. Юрченко // Економіка АПК. – 2020. – № 2. – С. 115-125.

Показчик імен та заголовків книг і статей

- Андрєєва Н. М. **58**
Андрієнко В. **62**
Апостол Н. **76**
- Баланюк І. Ф. **4**
Безуглий М. [21]
Борис Н. **59**
- Вершиніна С. **60**
Взяв землю у власність – господарюй **61**
- Галаур С. **44**
Гершкович М. **5**
Гладій М. В. **6**
Гулько Р. Й. **53**
- Ґрунтові ресурси держави
вичерпуються, ефективного управління
немає! **62**
- Данкевич В. **66, 77**
Дацюк Г. **63**
Дехтяренко В. **5-11, 64**
Дубенкова М. **65**
- Експертна грошова оцінка земель:
міжнародний досвід, недоліки та
шляхи вдосконалення в Україні **45**
- Жавнерчик О. В. **69**
- Засць В. М. [50]
Залуцький І. Р. **53**
Земельний кодекс України **1**
Землею треба управляти, землю треба
рахувати! **67**
- Іванюк Т. Л. **4**
Льченко В. **12**
Існуючі загрози для України та
необхідні запобіжники **13**
- Квітка Г. **14-17, 78**
Кірічєк Ю. **46, 79**
Козак М. **62**
Колотілін О. **51**
Колядинська Т. **47, 48, 68, 80**
Корба П. **38**
Коробська А. О. **18**
Крисальний О. В. **61**
Кубах С. **49**
Кулинич П. **19, 20**
Купінець Л. Е. **69**
Купінець Л. Є. **58**
- Леонов Р. [60], **70**
Лузан Ю. Я. **6**
Лупенко Ю. **71**
Люпин Н. **21**
- Малік М. Й. **61**
Мартин А. Г. **22, 26, 49, 52**
Мастій В. **23**
Миколайчук Л. **50**
Микула О. Я. **53**
Молдован Л. **24**
Момент виникнення права власності:
цікаві факти з міжнародної практики **81**
- Недашевська О. **62**
Новаковський Л. Я. **25, 26**
Новий етап у проведенні нормативної
грошової оцінки земель **51**
Нормативна грошова оцінка земель **52**
- Опара М. [64]
Осипчук С. **62**
Оцінка земель **53**
- Паляничко Н. І. **27**
Поліщук А. С. **36**
Пономарьов С. **28, 29**
Про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо
протидії рейдерству **2**

Про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо умов
обігу земель сільськогосподарчого
призначення **3**
Прутенко О. **54**

Рабошук Я. [9]
Редіх Е. **82**
Репін К. **30, 31**

Саблук П. Т. **32, 33, 61**
Савченко О. **34**
Солов'яненко Н. **55, 56, 83**
Ступень М. Г. **53**
Ступень С. Г. **53**

Третяк А. М. **35, 36**
Третяк В. **35**
Третяк Н. **35**
Тютюнник Г. О. **69**

Фесина А. А. **61**

Ходаківська О. В. **72, 84**

Шаблико І. **37**
Шарий Г. **38, 39, 45**
Шишкиш В. **73**

Щербяк Ю. В. **74**

Юрко І. **38**
Юрченко Е. **57, 75**
Юрченко І. В. **40, 85**

Яблоновський Д. **41**
Як не стати жертвою рейдерів **42**
Яка вона, українська модель ринку **43**

Показчик періодичних видань, що використані

Журнали:

Агробізнес-Україна **14, 15**

Відомості Верховної Ради України
(ВВР) **1, 2, 3**

Вісник аграрної науки **25-27, 33**

Держава і право **74**

Дім, сад, город **42**

Землепорядний вісник **7-13, 20,
22-24, 31, 34, 35, 38, 39, 41, 43-52,
54-57, 60, 62-68, 70-73, 75-83**

Економіка АПК **4, 6, 18, 32, 36,
40, 84, 85**

Пропозиція **16, 17, 21, 28, 29, 37,
59**

Газети:

Голос України **3**

Сільські вісті **5**

Юридичний вісник України **19**

Вебліографія

1. **Беззуб І.** Ринок землі: українські реалії та європейський досвід [Електронний ресурс] // **Центр досліджень соціальних комунікацій НБВ СІАЗ НЮБ ФПУ** : сайт. – Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=4369:rinok-zemli-ukrajinski-realiiji-ta-evropejskij-dosvid&catid=71&Itemid=. – Заголовок з екрану.
2. **Бондаренко, В. М.** Формування ринкової системи управління земельними ресурсами [Електронний ресурс] / В. М. Бондаренко, Л. М. Бондаренко, К. Ю. Соколюк // **Зб. наук. пр. Черкас. держ. технол. ун-ту. Серія : Екон. науки** : сайт. – Режим доступу : <http://ven.chdtu.edu.ua/article/view/171963>. – Заголовок з екрану. – Дата публ.: 03.06.2019.
3. **Гайдай М.** Що обрати Україні? Як працює ринок землі в 60 країнах світу [Електронний ресурс] / Микола Гайдай, матеріал підгот. за участю Дмитра Ливча // **Екон. правда**. – 2016. – 25 трав. : сайт. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2016/05/25/593890/>. – Заголовок з екрану. – Дата публ.: 25.05.2016.
4. **Горецька М.** Земельна реформа в Україні : хронологія [Електронний ресурс] // Юрид. газ. online. – 2020. – 3 лют. : сайт. – Режим доступу: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/zemelne-agrame-pravo/zemelna-reforma-v-ukrayini-hronologiya.html>. – Заголовок з екрану.
5. **Грошова оцінка земель** [Електронний ресурс] // **Держгеокадастр** : сайт. – Режим доступу: <https://land.gov.ua/icat/otsinka-zemel/>. – Заголовок з екрану.
6. **Губарева В.** Відкриття ринку землі : чим це загрожує та які прогнози [Електронний ресурс] / В. Губарева // **МЕДІА РІШЕНЬ** : сайт. – Режим доступу: <https://rubryka.com/article/vidkryttya-rynku-zemli/>. – Заголовок з екрану. – Дата публ.: 31.03.2020.
7. **Досвід світу в продажу земель : де найдорожчі угіддя у Європі і як там працює ринок землі** [Електронний ресурс] // **ЗІК** : сайт. – Режим доступу: https://zik.ua/article/dosvid_svitu_u_prodazhi_zemel_de_naidorozhchi_uhid_dia_u_yevropi_i_iak_tam_pratsiuie_rynok_zemli_964027. – Заголовок з екрану.

8. **Закірова С.** Закон про запровадження ринку землі в Україні: що, коли і для кого? [Електронний ресурс] / С. Закірова // **Громад. думка про правотворення.** – 2020. – № 6(191). – С. 8-17 : сайт. – Режим доступу : http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=4872:zakon-pro-zaprovadzhennya-rinku-zemli-v-ukrajini-shcho-koli-i-dlya-kogo&. – Заголовок з екрану.
9. **Закон про ринок землі № 2178-10.** Основні положення [Електронний ресурс] // **AgroPolit.com.** : сайт. – Режим доступу: <https://agropolit.com/spetsproekty/715-zakon-pro-rinok-zemli-2178-10-osnovni-polojennya>. – Заголовок з екрану. – Дата публ.: 31.03.2020.
10. **Нізалов Д.** Стратегія земельної реформи в Україні до 2024 року [Електронний ресурс] / Д. Нізалов // **VOX Ukraine** : сайт. – Режим доступу: <https://voxukraine.org/uk/strategiya-zemelnoyi-reformi-v-ukrayini-do-2024-roku/>. – Заголовок з екрану. – Дата публ.: 15.11.2019.
11. **Нов'євський О.** Як працюватиме український ринок землі [Електронний ресурс] / О. Нов'євський // **KSE Kyiv School of Economics** : сайт. – Режим доступу: <https://kse.ua/ua/community/stories/yak-pratsyuvatime-ukrayinskiy-rinok-zemli/>. – Заголовок з екрану.
12. **Обухов В.** Відкриття ринку землі : закон є, застереження залишилися [Електронний ресурс] / В. Обухов // **УКРІНФОРМ** : сайт. – Режим доступу: <https://www.ukhttps://voxukraine.org/uk/strategiya-zemelnoyi-reformi-v-ukrayini-do-2024-roku/rinform.ua/rubric-politics/2909197-vidkritta-rinku-zemli-zakon-e-zasterezenna-zalisilisa.html>. – Заголовок з екрану.
13. **Ржеутська Л.** Земельна реформа : як діятиме тепер ринок землі в Україні [Електронний ресурс] / Лілія Ржеутська // **DW** : сайт. – Режим доступу: <http://surl.li/bdyum>. – Заголовок з екрану. – Дата публ.: 31.03.2020.
14. **Ринок землі відкрили, мораторій скасували : що треба знати про новий закон** [Електронний ресурс] // **Екон. правда.** – 2020. – 31 берез. : сайт. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2020/03/31/658748/>. – Заголовок з екрану. – Дата публ.: 31.03.2020.

15. **Семенчук І. М.** Особливості управління земельними ресурсами в Україні [Електронний ресурс] / І. М. Семенчук, В. А. Рощенко, Д. Р. Шаповаленко // **Агросвіт**. – 2018. – № 1 : сайт. – Режим доступу: http://www.agrosvit.info/pdf/1_2018/5.pdf. – Заголовок з екрану.
16. **Солонина Є.** Новий закон про землю: чи врятує він українську економіку [Електронний ресурс] / Євген Солонина // **Радіо Свобода** : сайт. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/zakon-pro-zemliu/30520775.html>. – Заголовок з екрану. – Дата публ.: 01.04.2020.
17. **Тейзе Є.** Досить міфів: хто виграє від скасування мораторію на продаж землі в Україні [Електронний ресурс] / Євген Тейзе, Дмитро Каневський // **DW** : сайт. – Режим доступу: <http://surl.li/bdyvb>. – Заголовок з екрану. – Дата публ.: 13.11.2019.
18. **Управління земельними ресурсами** : навч. посіб. [Електронний ресурс] / Г. І. Шарий, В. В. Тимошевський, Р. А. Міщенко, І. Ю. Юрко // **Полтав. НТУ** : сайт – Режим доступу: <http://surl.li/bdyvi>. – Заголовок з екрану.
19. **Царьов В.** Як працює ринок землі у Європі або з кого брати приклад [Електронний ресурс] / Віталій Царьов // **Промисловий портал** : сайт. – Режим доступу: <https://uprom.info/news/ekonomika/rinok/iak-pratsiuie-rynok-zemli-u-ievropi-abo-z-koho-braty-pryklad/>. – Заголовок з екрану. – Дата публ.: 19.11.2019.
20. **Як працює ринок землі в Європі або з кого Україні брати приклад** [Електронний ресурс] // **LANDLORD** : сайт. – Режим доступу: <https://landlord.ua/news/iak-pratsiuie-rynok-zemli-u-ievropi-abo-z-koho-ukraini-braty-pryklad/>. – Заголовок з екрану. – Дата публ.: 23.01.2019.
21. **Якимчук І.** Україна входить в перелік 6-ти країн, в яких відсутній ринок землі [Електронний ресурс] // **VEZHA** : сайт. – Режим доступу: <https://vezha.net.ua/economy/ukrayina-vxodit-v-perelik-6-ti-krayin-v-yakix-vidsutnij-rinok-zemli/>. – Заголовок з екрану.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
I. Земельне законодавство.....	5
II. Продаж земель і національна безпека.....	5
III. Грошова оцінка земель	11
IV. Земельні ресурси: як ефективніше управлять ними?	13
V. Рішення проблем ринку землі: зарубіжний досвід.....	17
Показчик імен та заголовків книг і статей	19
Показчик періодичних видань, що використані.....	21
Вебліографія	22
ЗМІСТ.....	25

